

Rekomendowane Dobre Praktyki

BEZPIECZEŃSTWA

wykonawców

Zawartość

Wstęp	2
Część A: Generalne zasady zarządzania bezpieczeństwem u wykonawców	4
Część B: Elementy bezpieczeństwa w zarządzaniu podwykonawcami	5
Załącznik 1: Przewodnik do wdrażania elementów bezpieczeństwa w zarządzaniu wykonawcami	6

Uwaga

Wytyczne określone w tym dokumencie i powiązanych działaniach powinny być zgodne ze wszystkimi wymogami prawnymi, włącznie z prawem o konkurencyjności. Proces przygotowania dokumentu był w pełni otwarty i transparentny. W proces przygotowania wytycznych zaangażowane były strony zarówno wewnętrzne jak i zewnętrzne.

Wstęp

Podstawy

Dokument został przygotowany przez the Safety Task Force 3 of the Cement Sustainability Initiative (CSI) jako część działań CSI w zakresie zarządzania bezpieczeństwem u podwykonawców.

Przez ostatnie 5 lat Zespół przygotował bazę danych wypadków śmiertelnych w działalności wszystkich swoich 18 członków. Analizy wykazały, że 60% wypadków śmiertelnych jest powiązane z działalnością wykonawców.

Ujawniło to potrzebę zwiększenia nacisku na aspekty bezpieczeństwa u wykonawców w każdym zakresie, na każdym poziomie, na i poza terenem zakładu. Mamy nadzieję, że Przewodnik Dobrych Praktyk w Zakresie Bezpieczeństwa u Wykonawców pozwoli zredukować ilość wypadków śmiertelnych poprzez zwiększenie nacisku na zarządzanie bezpieczeństwem u Wykonawców.

Misja bezpieczeństwa wykonawców

Członkowie CSI są zobowiązani stosowania takiego samego priorytetu w zakresie bezpieczeństwa u podwykonawców co u swoich własnych pracowników. *Pomimo, że to podwykonawcy są odpowiedzialni za bezpieczeństwo swoich robót i pracowników*, zobowiązujemy się, że poprzez swoją działalność oraz system zarządzania bezpieczeństwem, będziemy przekazywać im właściwe wzorce. Wierzymy, że może to zostać osiągnięte poprzez wprowadzenie Dobrych Praktyk, zawierających zasady, które już doprowadziły do redukcji wypadków u podwykonawców w naszym oraz innych sektorach przemysłowych. W zamian wymagamy od podwykonawców osiągnięcia właściwych standardów bezpieczeństwa w trakcie prac zleconych.

Definicje

Wykonawca (kontrahent) – firma lub osoba prywatna, niebędąca członkiem CSI ale zaangażowana przez członka CSI do wykonania pracy. Ta definicja obejmuje wszystkie poziomy podwykonawców.

Podwykonawca – firma lub osoba prywatna niebędąca członkiem CSI ani bezpośrednim zatrudnionym, która została zaangażowana przez wykonawcę do wykonania pracy, jako części kontraktu z członkiem CSI. Może być wiele poziomów podwykonawców (pośrednich), wszyscy oni są definiowani jako wykonawcy w zasadach Dobrych Praktyk.

Kontrakt - Formalna umowa pomiędzy członkiem CSI i wykonawcą dotycząca przeprowadzenia konkretnego zakresu lub rodzaju prac, zgodna z zasadami prawa. Z tej definicji są wyłączone niezależne serwisy, w których nie ma możliwości zaangażowania w aspekty bezpieczeństwa w zakresie danej pracy.

Zakres

Podstawowym zagadnieniem z tego dokumentu odnoszą się do działań na szeroką skalę, jednakże analogiczne podstawowe zasady dobrych praktyk powinny zostać zastosowane w mniejszych przedsięwzięciach (prefabrykaty, kruszywa, asfalt) z zakresem zastosowania odpowiednio dostosowanym do wielkości przedsięwzięcia i poziomu ryzyka prac.

Dla większych przedsięwzięć, większego ryzyka należy uwzględnić wszystkie wytyczne części B dokumentu. Dla innych kategorii zaleca się wdrażanie poszczególnych elementów na poziomie proporcjonalnym do poziomu ryzyka.

Dla bezpieczeństwa w transporcie u podwykonawcy należy stosować wytyczne zawarte w analogicznym dokumencie CSI: „Dobre Praktyki bezpieczeństwa w transporcie”.

Zakres stosowania

Dobre Praktyki powinny być sukcesywnie wprowadzane do wszystkich rodzajów kontraktów. W rzeczywistym wdrażaniu tych zasad należy jednak uwzględnić zakres pracy i poziom ryzyka. Rozmiar robót i ryzyko mogą być podzielone na cztery poniższe kategorie:

Poziom ryzyka	Wysokie	Mniejsze prace, większe ryzyko np.: Czyszczenie silosu	Większe prace, większe ryzyko np.: Duże prace budowlane
	Średnie	Mniejsze prace, mniejsze ryzyko np.: Sprzątanie biur	Większe prace, mniejsze ryzyko np.: Utrzymanie zieleni
	Niskie		
		Niskie	Średnie
		Rozmiar prac	

Wdrażanie

Członkowie CSI są zobowiązani do wdrożenia zasad Dobrych Praktyk we wszystkich aktywnościach i obszarach działania w możliwie najkrótszym czasie, i dążyć do pełnego wdrożenia w ciągu 5-ciu lat. Zasady Dobrych Praktyk powinny być wdrożone do istniejących kontraktów w trakcie odnawiania również w okresie 5-ciu lat. Członkowie CSI powinni corocznie dostarczać informację o postępie we wdrażaniu Dobrych Praktyk w ramach istniejącego systemu raportowania CSR.

Przyjęcie

Dokument został zatwierdzony przez CSI CEOs w październiku 2009.

O CSI

The Cement Sustainability Initiative (CSI) jest światową organizacją złożoną z 18 członków, wiodących producentów cementu, którzy działają na terenie ponad 100 krajów. Łącznie producenci ci odpowiadają za 30% światowej produkcji cementu prowadzonej zarówno przez duże międzynarodowe koncerny jak i mniejszych lokalnych producentów. Wszyscy członkowie CSI wdrażają do swojej działalności zasady zrównoważonego rozwoju na obszarach: strategii biznesowych, operacyjnych, i dążą do osiągnięcia zysków finansowych połączonych jednakże z odpowiednim silnym zaangażowaniem w aspekty społeczne i odpowiedzialność za środowisko. W swojej ponad 13 letniej historii, działalność CSI koncentrowała się na zrozumieniu, zarządzaniu i minimalizowaniu oddziaływania przemysłu cementowego w zakresie np.: zmian klimatu, stosowania paliw, bezpieczeństwa pracy, emisji do atmosfery, recyklingu betonu i wydobywania surowców w kopalniach. www.wbcscement.org

Część A: Generalne zasady zarządzania bezpieczeństwem u wykonawców

Wspieranie partnerstwa w zasadach bezpieczeństwa

Zarządzanie bezpieczeństwem w kontraktach powinno jak najlepiej odpowiadać partnerskiemu podejściu pomiędzy członkiem CSI a wykonawcą w celu zwiększania poziomu bezpieczeństwa poprzez odpowiednie konstruowanie zasad współpracy w kontrakcie. Z przeglądu Zasad Zapobiegania Wypadkom Śmiertelnym (CSI Fatality Prevention Review 2009) wynika, że partnerskie podejście do bezpieczeństwa jest charakterystyczne dla firm, które osiągnęły wysoki poziom w zakresie bezpieczeństwa u podwykonawców.

Założenia regionalne

Tego typu partnerstwo może mieć jeszcze większe znaczenie w regionach rozwijających się, gdzie szkolenie i doświadczenie lokalnych podwykonawców jest bardzo ograniczone. W takich sytuacjach niezbędne może się okazać zintensyfikowane szkolenie dla podwykonawców, w którym członek CSI może udzielić wsparcia. Z drugiej strony w regionach rozwiniętych pomimo, że podwykonawcy mają duże doświadczenie może okazać się niezbędne ponowne zwrócenie szczególnej uwagi na zagrożenia bezpieczeństwa przez członka CSI.

Wymagania techniczne

Dokument ten nie zawiera szczegółowych wytycznych technicznych, np. na normy dla stosowania rusztowań, ani nie wymienia konkretnych producentów, np. z zakresu spawania, dźwigów czy pracy na wysokościach i w ograniczonych przestrzeniach. Za te aspekty powinien być odpowiedzialny wykonawca (mogą jednak wymagać sprawdzenia).

Kiedy podwykonawca oczekuje technicznego wsparcia, można skorzystać z rekomendacji ILO, lokalnych czy krajowych wytycznych. Niektóre przykłady i dobre praktyki mogą być dostępne na stronie CSI (www.wbcscement.org). Bardzo ważne jest aby wykonawca był świadomy i zapoznany ze wszystkimi systemami bezpieczeństwa i procedurami stosowanymi na terenie zakładu, np.: zgoda na wykonanie danej pracy, lock-Out, Tag-Out itp.

Sytuacje nierutynowe

Doświadczenia pokazują, że największe ryzyko wypadków śmiertelnych występuje w przypadku prac nierutynowych jak np.: powiązanych z utrzymaniem ruchu lub gdy prace są ograniczone ze względu na powiązanie z funkcjonowaniem instalacji. Tego typu sytuacje wymagają szczególnie starannej oceny ryzyka zarówno w zakresie prac wykonawcy jak i planowanych czy nie planowanych powiązań z funkcjonowaniem instalacji.

Dokumentacja

Ilość i rodzaj stosowanej dokumentacji dotyczącej wdrażania Dobrych Praktyk zależy od członka CSI, od zakresu prac i ryzyka z nimi związanego jak również z powiązaniem charakterem ryzyka. Dla małych, jednoosobowych prac o małym ryzyku, wystarczająca może być jednostronicowa lista (na podstawie 6 podstaw z części B), podczas gdy większe i bardziej ryzykowne działania będą mogły wymagać dużo bardziej zaawansowanej dokumentacji.

Część B: Elementy bezpieczeństwa w zarządzaniu wykonawcami

Ze względu na fakt, że 60% wypadków śmiertelnych w sektorze ma miejsce u podwykonawców, poniższa sekcja wyszczególnia dobre praktyki w zakresie bezpieczeństwa w zarządzaniu podwykonawcami, które powinny być wdrożone u członków CSI aby zwiększyć bezpieczeństwo na każdym etapie prac podwykonawcy:

Faza 1: Wstępna kwalifikacja wykonawcy

Aby upewnić się, że wszelkie certyfikaty i wymagania związane z bezpieczeństwem będą wypełnione, wstępna kwalifikacja wykonawcy powinna uwzględniać aspekty związane z bezpieczeństwem jako warunek podstawowe, zarówno gdy taka kwalifikacja jest przeprowadzana przez członka CSI bezpośrednio jak i przy wykorzystaniu zewnętrznej firmy.

Faza 2: Kontrakt – definicje i zaakceptowanie oferty

Zakres kontraktu, wybór, negocjacje i przyjęcie oferty powinno odbywać się ze szczególnym uwzględnieniem właściwego (dobrego) podejścia wykonawcy do kwestii bezpieczeństwa.

Faza 3: Kontrakt - przed rozpoczęciem prac

Pomimo, że analiza ryzyka zleconych prac powinna być przygotowana przez wykonawcę, Firma powinna wymagać, potwierdzenia, że została ona opracowana i wykonawca jest świadomy wszystkich zagrożeń na stanowiskach pracy.

Faza 4: Realizacja kontraktu

Pomimo, że odpowiedzialność za zarządzanie bezpieczeństwem oraz spełnienie wszystkich przepisów z nim związanych podczas robót zleconych jest po stronie wykonawcy, firma powinna uwzględniać kwestie bezpieczeństwa jako priorytet podczas realizacji kontraktu. Jeżeli zostanie zaobserwowane jakiegokolwiek działanie wykonawcy, które może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo Członek CSI powinien niezwłocznie podjąć działania aby zmusić wykonawcę do poprawy warunków.

Faza 5: Kontrakt – odbiór prac

Wykonawca potwierdza, że prace zostały zakończone i zamknięte zgodnie ze standardami bezpieczeństwa oraz, przed zakończeniem współpracy zakład cementowy upewnia się, że wszystkie wymagania zostały spełnione.

Faza 6: Kontrakt – zamknięcie i przegląd

Po zakończeniu prac należy przeprowadzić przegląd aspektów bezpieczeństwa oraz we współpracy z wykonawcą podjąć działania mające na celu usprawnienie warunków bezpieczeństwa w przyszłych kontraktach.

Załącznik 1: Przewodnik do wdrażania elementów bezpieczeństwa w zarządzaniu wykonawcami

Zarządzanie bezpieczeństwem w kontraktach

Te wytyczne zawierają system, który ma pomóc zapewnić, że elementy bezpieczeństwa w zarządzaniu wykonawcami są wdrażane efektywnie. Wdrażanie powinno być przeprowadzane w sposób proporcjonalny i odpowiednio dostosowany do wielkości przedsięwzięcia i ryzyka.

Wytyczne dotyczące wdrażania elementów bezpieczeństwa dla wykonawców

Wytyczne te powinny być stosowane w sytuacji gdy wykonawca jest zaangażowany przez członka CSI do wykonania zleconej kontraktem pracy. Zaleca się aby zostały one wprowadzone u wszystkich członków CSI i ich działalności; począwszy od cementu, później w kruszywach, betonie towarowym i pozostałych.

Członek CSI powinien zastosować wytyczne przewodnika do wszystkich rodzajów kontraktów niezależnie czy kontrakt obejmuje całość prac czy ich część. Dotyczy to również wykonawców na wszystkich poziomach.

Właściwe i efektywne wdrożenie tych wytycznych będzie wymagało potwierdzenia i zaangażowania wykonawców w stosowaniu przewodnika w trakcie robót swoich i podwykonawców pośrednich

Schemat 1 przedstawia poszczególne fazy kontraktu oraz powiązane z nimi dobre praktyki, które powinny być zastosowane przez członków CSI:

Faza 1 – Wstępna kwalifikacja/Wybór wykonawcy

Każdy członek CSI dokonuje wstępnej kwalifikacji wykonawców zgodnie z ustalonymi kryteriami. Proces wstępnej kwalifikacji powinien identyfikować, oceniać i rejestrować poniższe aspekty:

- Potwierdzenie, że wykonawca posiada odpowiednie certyfikaty, zezwolenia i ubezpieczenia odpowiednie dla danego typu prac, w szczególności jeżeli prace te są niebezpieczne
- Uprawnienia wykonawcy do danego typu prac (budowlane, elektryczne, transport, produkcja, zaopatrzenie, itp.)
- Weryfikację czy wykonawca posiada zaplecze technologiczne i kompetencje zapewniające wykonanie prac w sposób bezpieczny. Wykonawca powinien dysponować:
 - o Odpowiednio przeszkolonym personelem
 - o Solidnym i bezpiecznym sprzętem, narzędziami i materiałami
 - o Odpowiednimi danymi dotyczącymi bezpieczeństwa, które dokumentują właściwe podejście podwykonawcy do kwestii bezpieczeństwa tzn.:
 - Politykę bezpieczeństwa
 - Charakterystykę roli i odpowiedzialności kierownictwa wykonawcy oraz pracowników w odniesieniu do bezpieczeństwa
 - Instrukcje bezpiecznego wykonywania prac
 - Dane dotyczące bezpieczeństwa pracy za ostatnie 12 miesięcy, jeżeli takie są dostępne

Faza 2 – Definicje w kontrakcie i faza zatwierdzenia

Każdy członek CSI powinien upewnić się, że wykonawca ma odpowiednie możliwości i potencjał do wypełnienia konkretnego kontraktu zgodnie ze standardami bezpieczeństwa i obowiązującymi przepisami. Każdy członek CSI powinien więc ustalić wspólne definicje i zasady akceptacji kontraktów, które odnoszą się do:

- Analizy rodzaju prac jakie będą wykonywane i potencjalnych zagrożeń mogących wystąpić w czasie prac, włącznie z:
 - o Zakresem prac (obszarem działalności, otoczeniem pracy i wykorzystywanym sprzętem)
 - o Planowanym czasem realizacji kontraktu
 - o Zakresem analizy ryzyka, która powinna być przeprowadzona dla wszystkich aktywności powiązanych z danymi pracami

Schemat 1.

Zarządzanie Bezpieczeństwem wykonawcy

- o Zakresem wymaganych umiejętności i sprzętu podwykonawcy
- Zasad tworzenia oferty, które uwzględniają poniższe wymagania dotyczące bezpieczeństwa:
 - o Szczegółowy opis zakresu prac i warunków pracy, w jakich wykonywany będzie kontrakt
 - o Specyficzne dla danego miejsca pracy wymagania członka CSI w zakresie bezpieczeństwa, do których wykonawca będzie musiał się dostosować w trakcie wykonywania zlecenia
 - o Ogólne zasady bezpieczeństwa, do których wykonawca będzie się musiał dostosować aby zarządzać zidentyfikowanym ryzykiem
 - o Posiadanie wdrożonych przez wykonawcę zasad zarządzania bezpieczeństwem
 - o Definicje specyficznej dokumentacji i informacji, które powinny być dostarczone przez wykonawcę przed rozpoczęciem prac
 - o Warunki kar, zawieszenia prac lub zerwania kontraktu w przypadku naruszenia zasad bezpieczeństwa
- Zapewnia, że procedury bezpieczeństwa są zrozumiałe i zaakceptowane przez wykonawcę w momencie podpisywania kontraktu włącznie z:
 - o Zatwierdzeniem analizy ryzyka i gotowości do wypełnienia wymagań w zakresie bezpieczeństwa
 - o Potwierdzeniem zgodności z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa
 - o Potwierdzeniem wykonywania zleconych prac zgodnie ze szczegółowymi zasadami bezpieczeństwa
 - o Szczegółowymi terminami dostarczenia wymaganej dokumentacji w zakresie bezpieczeństwa i informacji wymaganej do zamknięcia kontraktu
 - o Akceptacja zasad bezpieczeństwa powinna być częścią kontraktu

Faza 3 – Przed rozpoczęciem prac

Przed rozpoczęciem jakichkolwiek zleconych prac członek CSI powinien wykonać wszystkie niezbędne czynności aby upewnić się, że wykonawca jest w pełni przygotowany do postępowania zgodnie z wymogami bezpieczeństwa określonymi w kontrakcie. Czynności te powinny składać się z:

- Przeglądu wstępnego, który omawia szczegółowe zasady bezpieczeństwa niezbędne do rozpoczęcia prac,
- Przekazania wykonawcy informacji o jego obowiązkach w zakresie bezpieczeństwa i konsekwencjach ich niewypełniania włącznie z:
 - o Raportowaniem; zakres, częstotliwość itp..
 - o Potencjalnymi rozwiązaniami sytuacji mogących zagrażać bezpieczeństwu,
 - o Uzgodnieniem warunków na jakich prace mogą zostać zawieszane przez członka CSI w przypadku poważnego naruszenia zasad bezpieczeństwa
 - o Potwierdzeniem, że wszystkie prace są w bezpieczny sposób koordynowane i zarządzane
 - o Potwierdzeniem, że wykonawca będzie przeprowadzał odpowiednie przeglądy i badania potwierdzające, że sprzęt, narzędzia i materiały stosowane są zgodne z obowiązującymi przepisami w zakresie bezpieczeństwa
- Potwierdzenia, że wykonawca (i wszyscy podwykonawcy) rozumieją zasady bezpieczeństwa obowiązujące na terenie zakładu oraz wszystkie odpowiednie instrukcje dotyczące zagrożeń zostały przekazane do pracowników podwykonawców

Faza 4 – Realizacja kontraktu

Każdy członek CSI powinien wymagać potwierdzenia, że wykonawca podjął wszystkie niezbędne środki aby zapewnić właściwe bezpieczeństwo pracy (dotyczy również podwykonawców) w tym:

- Zapewnił, że do dyspozycji jest odpowiedni nadzór dla każdego typu prac oraz, że nadzór posiada wszystkie niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w zakresie potencjalnych zagrożeń
- Zapewnił, że przed rozpoczęciem prac pracownicy wykonawcy oraz podwykonawców są poinformowani o wszystkich zagrożeniach, ryzyku, i sposobach zarządzania ryzykiem. Informacja powinna zawierać jedno lub kilka z poniższych składowych:

- o Ocenę ryzyka
 - o Opis prac,
 - o Zezwolenie na pracę w niebezpiecznych warunkach (ograniczona przestrzeń, spawanie, praca na wysokościach itp.)
 - o Procedurę bezpiecznej pracy
 - o Wymagania techniczne (firmowe, sektorowe lub międzynarodowe)
- Wykonawca przeprowadza regularne inspekcje w zakresie bezpieczeństwa aby sprawdzić czy wszystkie wymagania w zakresie warunków pracy i wykonywania pracy są spełniane
 - wykonawca ocenia, czy sprzęt, narzędzia i materiały są używane w bezpieczny i zgodny z zasadami sposób i w przypadku wykrycia defektu/awarii wycofuje je z użycia do momentu naprawy.
 - wykonawca zapewnia odpowiedni sprzęt ochrony osobistej i upewnia się, że jest on stosowany zgodnie z wymaganiami dla danego typu prac
 - wykonawca zapewnia dodatkowe materiały lub specjalistyczne wyposażenie w przypadku prac niebezpiecznych, z uwzględnieniem wszystkich wymagań określonych w zezwoleniu na wykonywanie prac
 - wykonawca wewnętrznie monitoruje zagrożenia i wypadki, które mogą wystąpić w trakcie wykonywania prac oraz w przypadku ich zaistnienia, podejmuje odpowiednie czynności
 - Zapewniona jest regularna komunikacja pomiędzy wykonawcą a członkiem CSI w zakresie bezpieczeństwa
 - Skoordinowane są działania, które wymagają ingerencji w normalne funkcjonowanie zakładu
 - Wszelkie zmiany w zakresie, harmonogramie prac, czy metodzie wykonywania prac wymagają zatwierdzenia przez członka CSI przed ich wprowadzeniem

Faza 5 – Potwierdzenie zakończenia

Należy uzgodnić wszelkie procedury i działania mające zapewnić, że prace zostały zamknięte z zachowaniem odpowiednich warunków w zakresie bezpieczeństwa i obszary, na których wykonywane były prace są odpowiednio zabezpieczone włącznie z:

- Inspekcją na terenie prowadzonych prac mającą dopilnować, żeby wszelkie zbędne materiały, odpady czy sprzęt zostały usunięte i teren jest bezpieczny. tzn:
 - o Fizyczną inspekcją przed ponownym uruchomieniem urządzeń na terenie całego zakładu aby upewnić się, że wszystkie zabezpieczenia funkcjonują
 - o Teren, na którym prowadzone były prace jest uporządkowany
 - o Systemy bezpieczeństwa są dostępne i w pełni funkcjonalne
 - o Cała dokumentacja i informacja dotycząca bezpieczeństwa pracy powinna zostać dostarczona do członka CSI, włącznie z odpowiednimi procedurami bezpieczeństwa, jeżeli mają zastosowanie. Dotyczy to również szkiców i schematów oraz zapisów pomiarów, jeżeli takie są wymagane przez prawo

Członek CSI oraz wykonawca, jeżeli ma to zastosowanie podpisują dokument potwierdzający, że teren, na którym były prowadzone prace jest odpowiednio zabezpieczony włącznie ze sprzętem, materiałami i tym samym potwierdzają zakończenie prac i wypełnienie kontraktu.

Faza 6 – Kontrakt – zamknięcie i przegląd

Jeżeli ma to zastosowanie przeprowadza się pełny przegląd po zakończeniu prac, aby ocenić czy zachowane zostały zasady bezpieczeństwa włącznie z:

- Przeglądem zdarzeń potencjalnie wypadkowych oraz wypadków, które zaistniały w trakcie prac
- Ogólnym zaangażowaniem się wykonawcy w zagadnienia dotyczące bezpieczeństwa
- Jakiegokolwiek sytuacjami, które wymagały przerwania prac ze względu na bezpieczeństwo

Wyniki tej oceny są przekazywane wykonawcy

Secretariat
4, chemin de Conches
CH-1231 Conches-Geneva
Switzerland

Tel: +41 (0)22 839 31 00
Fax: +41 (0)22 839 31 31

E-mail: info@wbcscd.org
Web: www.wbcscd.org

WBCSD North America Office
1744 R Street NW
Washington, DC 20009
United States

Tel: +1 202 420 77 45
Fax: +1 202 265 16 62

E-mail: washington@wbcscd.org

WBCSD Brussels Office
c/o Umicore
Broekstraat 31
B-1000 Brussels
Belgium

E-mail: brussels@wbcscd.org